

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาการเริ่มต้นการประกอบธุรกิจคนต่างด้าวในประเทศไทย ศึกษากรณี กฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันอยู่ในช่วงวิกฤตเนื่องจากปัญหา
มากมายไม่ว่าจะเป็นความไม่มั่นคงทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในภาคใต้และในขณะเดียวกัน
มีประเทศหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียที่ได้เป็นคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทย เช่น สาธารณรัฐ
สิงคโปร์ สหพันธรัฐมาเลเซีย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในการดึงดูดเงินลงทุนจากนักลงทุน
ต่างด้าว ทั้งนี้ นักลงทุนต่างด้าวนั้นมีจำนวนมากที่เคยให้ความสนใจในการลงทุนในประเทศไทย
แต่ได้โยกย้ายเงินลงทุนไปยังประเทศอื่น ๆ เนื่องจากได้เล็งเห็นว่าประเทศไทยนั้นไม่มีความมั่นคง
ภายในประเทศและให้สิทธิประโยชน์ทางการลงทุนที่น้อยกว่าเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ
ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ในอดีตนั้นประเทศไทยเคยเป็นประเทศที่น่าสนใจของนักลงทุนต่างด้าวลำดับต้น ๆ
เนื่องจากมีแรงงานที่มีฝีมือและทักษะที่ดี ทั้งนี้สำหรับนักลงทุนต่างด้าวในการที่จะเข้ามาลงทุน
จากนโยบายการค้าที่เสรีและมีมาตรการส่งเสริมการลงทุนต่าง ๆ โดยมีพระราชบัญญัติการประกอบ
ธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายหลักในการควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
ในธุรกิจหลายสาขา ต่อมาเมื่อมีการเสนอแก้ไข พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
พ.ศ. 2542 ปรากฏว่ามีเสียงคัดค้านจากฝ่ายผู้ลงทุนต่างชาติว่าไม่สมควรแก้ไขในหลายประเด็นที่ได้
นำเสนอไปนั้น เนื่องจากทำให้ให้นักลงทุนต่างด้าวเกิดความไม่แน่ใจและเกิดความสงสัยในนโยบาย
การค้าเสรีของประเทศไทย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเงินลงทุนจากนักลงทุนต่างด้าว
ดังนั้นผู้เขียนจึงเห็นสมควรที่จะต้องศึกษาถึงผลกระทบจากการแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว
อย่างถี่ถ้วนเพื่อเป็นประโยชน์และป้องกันผลเสียต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไป¹

¹ เดือนเด่น นิคมบริรักษ์. (2549). *การประกอบกิจการของบริษัทต่างชาติในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัย
เพื่อการพัฒนาประเทศไทย. หน้า 58.

แม้ว่าการแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวอาจมีผลกระทบต่อธุรกิจต่างชาตินที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยไม่มากนัก แต่ผลกระทบต่อแนวโน้มการลงทุนในอนาคตอาจมีมากกว่า ซึ่งการที่นักลงทุนต่างด้าวยังคงไม่มั่นใจเกี่ยวกับรายละเอียดของร่างกฎหมายดังกล่าว อาจทำให้มีการตีความที่เป็นผลเสียในลักษณะที่ในเชิงลบต่อการลงทุนของนักลงทุนต่างด้าว และทำให้นักลงทุนได้ลดความเชื่อมั่นของประเทศไทยที่มีต่อนโยบายเศรษฐกิจ (Economic policy) ของรัฐบาล ตลอดจน เป็นการสร้างแรงกดดันให้นักลงทุนต่างด้าว² ในกรณีของนักลงทุนรายเดิมที่เข้ามายังต้องปรับโครงสร้างใหม่ และยังสามารถส่งผลให้ต้องมีการลดสัดส่วนของหุ้นที่ถืออยู่ให้กับนักลงทุนชาวไทยทำให้ประสบกับความลำบากในการประกอบธุรกิจและหาผู้ที่สามารถรับซื้อหากหุ้นที่ต้องการขายมีจำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นปัจจัยที่กระทบต่อการพิจารณาตัดสินใจของนักลงทุนต่างด้าวรายใหม่ถึงการทบทวนในการลงทุนประกอบธุรกิจ (Conduct a Business) ว่าจะลงทุนในประเทศไทยหรือไม่

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งคือการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประเทศไทยให้กับนักลงทุนต่างชาติ ตลอดจนการชี้แจงและสร้างความเข้าใจเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการลงทุนของเอกชนในอนาคต โดยทางการไทยจำเป็นต้องเร่งทำการชี้แจงปัญหา ลดขั้นตอนความยุ่งยากที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ ทั้งนี้ยังต้องสร้างความเข้าใจให้กับนักลงทุนต่างด้าวโดยเร็วที่สุด อีกทั้ง ต้องควบคู่กับการออกมาตรการต่าง ๆ ที่จะเป็นการช่วยฟื้นฟูความเชื่อมั่นและสนับสนุนการลงทุนจากต่างด้าวเพิ่มเติมในระยะยาวต่อไป³

สำหรับนโยบายด้านการลงทุนจากต่างประเทศรัฐบาลควรสร้างความชัดเจนถึงทิศทางและนโยบายต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปิดรับการลงทุนจากต่างประเทศ ครอบคลุมที่ประเทศไทยยังต้องพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านเงินทุน เทคโนโลยีขั้นสูง และการเข้าถึงตลาดทางการค้าในต่างประเทศผ่านทางเครือข่ายของบริษัทข้ามชาติ ทั้งนี้ นโยบายด้านการลงทุนของรัฐบาลไทยจะต้องมีความชัดเจนถึงทำที่ที่ต้องการที่จะสนับสนุนการลงทุน ทั้งนี้การใช้กฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเพื่อปกป้องธุรกิจของคนไทยที่คนต่างด้าวนั้นต้องการเข้ามาแข่งขัน โดยธุรกิจต่างชาติที่ต้องการลงทุนนั้นจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบถึงผลดีและผลเสียทั้งในระยะสั้นและ ระยะยาว ภายใต้การแข่งขันในเวทีการค้าระหว่างประเทศตามประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

² อิศร์กุล อุณหเกตุ. (2557). *ปัญหาของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯธุรกิจ. หน้า 3.

³ นันต๊ะ มหาเทียน. (2550). *ผลกระทบของการแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542*. สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. หน้า 28.

นอกจากนี้ประเทศไทยอยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ที่ปัจจุบันดำเนินไปในธุรกิจที่มีการเปิดเสรี⁴ และแนวโน้มการลงทุนโดยตรงของโลกที่หันไปสู่ในภาคการบริการมากขึ้น ทั้งนี้การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายธุรกิจจึงต้องให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานะกับปัจจุบันจึงจะเป็นการดำเนินการที่เหมาะสม⁵ ซึ่งสำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ต้องกลับมาทบทวนถึงหมวดหมู่ธุรกิจที่ไทยต้องการสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศ และไม่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทย อีกทั้งควรมีการเปิดกว้างให้มีการลงทุนอย่างเสรีสำหรับธุรกิจใดที่ผู้ประกอบการไทยยังขาดความสามารถที่จะแข่งขัน กรอบแนวทางการผ่อนคลายข้อจำกัดควรมี เช่นเดียวกัน

แม้ว่าประเทศไทยนั้นมีพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเป็นกฎหมายหลักในการควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว แต่การที่ไทยมีข้อผูกพันตามข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน (AEC) โดยความตกลงเหล่านี้จะเป็นเงื่อนไขขยักเว้นในการเปิดโอกาสให้กับบริษัทต่างชาติเข้ามาดำเนินธุรกิจได้ตามเงื่อนไขของข้อตกลงหรือสนธิสัญญาที่ผูกพันกันไว้ หากพิจารณาในประเทศที่มีการเจรจาการเปิดเสรีภาคบริการ ไม่ว่าจะเป็นความตกลงอาเซียนที่กำลังมีการเจรจากับคู่เจรจาสำคัญ เช่น สาธารณรัฐสิงคโปร์ สหพันธรัฐมาเลเซีย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามล้วนแต่เป็นประเทศที่มีธุรกิจผู้ให้บริการที่มีระดับเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นประเทศที่นักลงทุนสนใจและให้ความสำคัญในการลงทุนประกอบธุรกิจ ทำให้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวนั้นมีผลบังคับใช้ในทางปฏิบัติน้อยมาก

ทั้งนี้ หากความตกลงมีผลบังคับแนวทางการดำเนินการต่อการรับมือกับการแข่งขันที่จะเข้ามาจากต่างชาติจึงไม่ใช่การยืดเวลาที่จะปิดกั้นการทำธุรกิจของคนต่างด้าว แต่ควรมีแนวทางรองรับสำหรับผู้ที่จะได้รับผลกระทบ มีการอนุวัตกฎหมายที่จะเข้ามาดูแลการประกอบธุรกิจ โดยให้ความสำคัญต่อทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบการไทย ความต้องการการลงทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ การปรับปรุงแก้ไข หรือร่างกฎหมายเพิ่มเติมจึงควรมุ่งให้เป็นไปเพื่อควบคุมดูแลการดำเนินธุรกิจให้มีสถานะแวดล้อมการแข่งขันที่เป็นธรรม โดยไม่มีการแบ่งแยก (Nondiscrimination) แต่คำนึงการป้องกันการผูกขาดโดยผู้ประกอบการรายใหญ่หรือผู้ประกอบการน้อยรายซึ่งจะเป็นส่วนที่ช่วยคุ้มครองผู้ประกอบการรายย่อย ขณะเดียวกันยังคงรักษาภาวะ

⁴ อรรถัย วรานุสุภากุล. (2551). *บทความมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมธุรกิจค้าปลีกข้ามชาติ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการคลัง. หน้า 1-3.

⁵ พรเทพ เบญญาอภิกุล. (2548). *GATS ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการโครงการ WTO Watch (ฉบับกระแสองค์การการค้าโลก)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว). หน้า 6.

แวดล้อมทางธุรกิจที่มีการแข่งขันซึ่งจะเป็นที่มาของการพัฒนาประสิทธิภาพคุณภาพและนวัตกรรม สำหรับสินค้าและบริการอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคในที่สุด⁶

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายแม่บทในการควบคุมการลงทุนของคนต่างด้าวในประเทศ กฎหมายดังกล่าวมีบทบัญญัติที่มีความสำคัญอีก 2 ประการ คือ

1) กำหนดทุนขั้นต่ำในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

2) การกำหนดประเภทของธุรกิจที่ห้ามคนต่างด้าวเข้ามาประกอบกิจการตามบัญชีสาม ท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ที่ขัดหรือแย้งในข้อตกลงตามประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวนั้นมีข้อกำหนดในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวได้จำแนกเป็น 3 บัญชี ได้แก่

บัญชี 1 เป็นธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษ เช่น การแพร่ภาพกระจายเสียงและสิ่งพิมพ์ การเลี้ยงสัตว์ การทำป่าไม้ เป็นต้น

บัญชี 2 เป็นธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศหรือมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การค้าอาวุธยุทโธปกรณ์ การทำเหมือง เป็นต้น

บัญชี 3 เป็นธุรกิจที่คนไทย ยังไม่พร้อมแข่งขันกับกิจการของคนต่างด้าว เช่น การนำเที่ยว การขายทอดตลาด เป็นต้น หากแต่รายการที่ 21 ในบัญชี 3 ดังกล่าวได้ระบุให้ “บริการอื่น ๆ” เป็นบริการที่ห้ามคนต่างด้าวประกอบกิจการซึ่งหมายความว่า ธุรกิจบริการทุกประเภทเป็นธุรกิจที่สงวนหมด

ทั้งนี้ ทางออกของปัญหาข้างต้นนั้นผู้เขียนเห็นว่า ควรดำเนินการอนุวัติกฎหมายในเรื่องการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวให้มีขึ้นสะดวกและทันสมัยกับปัจจุบันมากขึ้น อีกทั้งต้องมีการปรับปรุง แก้ไขในธุรกิจของบัญชีสามตามท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวให้ทันกับเศรษฐกิจในปัจจุบัน

จากการศึกษาการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเทศที่พัฒนาแล้วพบได้ว่าส่วนมากจะไม่มีกฎหมายแม่บทที่จำกัดหุ้นส่วนต่างชาติในการประกอบธุรกิจใด ๆ แต่จะมีกฎหมายเฉพาะในรายธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะความสงบเรียบร้อย หรือ เศรษฐกิจของชาติ ที่อาจมีบทบัญญัติที่จำกัดหุ้นส่วนต่างชาติ

⁶ วรวิษ วนาวีริช. (2558). *ปัญหาในกฎหมายประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวกับการเปิดประชาคมอาเซียน*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ มนมงศ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. หน้า 7.

หากประเทศไทยต้องการที่จะก้าวไปสู่เศรษฐกิจยั่งยืน และมั่นคง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องลดข้อจำกัด อุปสรรคและปัญหาในการลงทุนของคนต่างด้าวลง โดยการปรับบัญชี 3 ประเภทของธุรกิจที่ห้ามคนต่างด้าวเข้ามาประกอบกิจการ (บัญชี 3 ของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542)

4.1 วิเคราะห์ปัญหาการกำหนดทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวที่ใช้ในการเลือกประกอบธุรกิจในประเทศไทยที่มีจำนวนไม่น้อยกว่า 2 ล้านบาทเป็นการจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวซึ่งขัดหรือแย้งต่อข้อตกลงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือไม่

ประเทศไทยเริ่มนโยบายส่งเสริมการลงทุน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2497 โดยมีวัตถุประสงค์ส่งเสริมให้ภาคเอกชนลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมอันเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยในช่วงแรกเป็นการส่งเสริมการลงทุนการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า ต่อมาในปี 2515 รัฐบาลได้ปรับปรุงยุทธศาสตร์เปลี่ยนจากการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้ามานั้น อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการส่งเสริมการลงทุนภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งได้ออกประกาศต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ ในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุนและบัญชีประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้ความสำคัญแก่การลงทุนเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Skill, Technology & Innovation, STI) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ 5 อุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมแฟชั่น อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรม ICT อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการบริการ ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ออกประกาศที่ 1/2547 เรื่องนโยบายส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยกำหนดให้กิจการเหล่านั้นได้รับสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 19 พฤศจิกายน 2546 โดยให้กฎหมายทั่วไปใช้เกี่ยวกับการลงทุนของคนต่างด้าวในการเข้ามาประกอบธุรกิจการลงทุนในประเทศไทย นักลงทุนต่างด้าวนั้นรวมทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลจะอยู่ภายใต้กฎหมายกลุ่มหนึ่งที่กำหนดเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในลักษณะของการควบคุมกำกับ การเข้ามาประกอบธุรกิจ การเข้ามาลงทุน เข้ามาทำงาน เข้ามาเป็นผู้เชี่ยวชาญ และเข้ามาเพื่อเหตุผลมนุษยธรรม มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1) การลงทุน

(1) การลงทุนทางตรง หรือเป็นโครงการที่ดำเนินการอยู่แล้วแต่ประสงค์จะเพิ่มการลงทุนในโครงการใหม่ ต้องนำเงินเข้ามาไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท และถือครองการลงทุนอย่างน้อย 3 ปี ไม่มีการเปลี่ยนแปลงการลงทุน หากมีการเปลี่ยนแปลงจะเพิกถอนใบอนุญาต ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี 2542 ยังไม่มีผู้ใดใช้สิทธิยื่นภายใต้ข้อนี้

(2) การลงทุนในหลักทรัพย์ ต้องนำเงินเข้ามาซื้อพันธบัตรรัฐบาลหรือวิสาหกิจ ที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกัน มีกำหนดอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป และห้ามจำหน่าย จำหน่าย โอน ภายในระยะเวลา 5 ปี

(3) การลงทุนในอาคารชุด จะต้องนำเงินเข้ามาซื้ออาคารชุดที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และห้ามจำหน่าย จำหน่าย โอน ภายในระยะเวลา 5 ปี

2) การเข้ามาทำงาน คนต่างด้าวส่วนใหญ่ที่ใช้สิทธิในกลุ่มนี้ แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

(1) เข้ามาถือหุ้นเป็นประธาน กรรมการ ในนิติบุคคล มีอำนาจลงนามเป็นระดับผู้บริหารในบริษัทนั้น ๆ อย่างน้อย 1 ปี ก่อนยื่นคำร้อง

(2) เข้ามาทำงานในฐานะลูกจ้างบริษัท ซึ่งส่วนใหญ่มาจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ต้องมีเงินเดือนขั้นต่ำ 80,000 บาท เสียภาษีไม่ต่ำกว่า 100,000 บาทต่อปี มีใบอนุญาตการทำงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี และทำงานในบริษัทที่ยื่นไม่น้อยกว่า 1 ปี ก่อนยื่นคำร้อง

(3) เข้ามาเป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือนักวิชาการ ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญ แสดงวุฒิการศึกษา และใบรับรองการทำงาน โดยมีสถานทูตไทย หรือสถานกงสุลไทยในประเทศนั้น ๆ รับรองต้องมีหลักฐานแสดงรายได้ว่าไม่ต่ำกว่า 20,000 เหรียญสหรัฐ โดยให้พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 เป็นกฎหมายควบคุม อีกทั้งคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง จะทำงานได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการจัดหางาน หรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย และจะต้องไม่ทำงานในอาชีพและวิชาชีพ ห้ามคนต่างด้าวทำ 39 อาชีพ ตามบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 ซึ่งระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว ฉบับที่ 1 และ 2 ออกในปี พ.ศ. 2545 กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาออกใบอนุญาตทำงาน ต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาตให้เปลี่ยนการทำงานหรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ในการทำงาน ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตเฉพาะกิจการที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและอนุญาตแก่คนต่างด้าวเฉพาะที่มีคุณสมบัติตามเงื่อนไข เช่น

(3.1) ทำงานในสถานประกอบการที่ได้ชำระภาษีเงินได้ให้แก่รัฐในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมารวมกันไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท ให้มีคนต่างด้าวทำงานได้ 1 คน โดยพิจารณาจากเอกสารหลักฐานชำระภาษีเงินได้

(3.2) ทำงานในสถานประกอบการที่ดำเนินธุรกิจส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ และนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศ 3 ล้านบาทขึ้นไปในปีที่ผ่านมา ให้มีคนต่างด้าวทำงานได้ 1 คนทุก ๆ จำนวนเงิน 3 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 3 คน โดยพิจารณาจากเอกสารหลักฐานใบขนสินค้าขาออก

(3.3) ทำงานในสถานประกอบการที่มีการจ้างงานคนไทยทุก ๆ 50 คน ให้มี คนต่างด้าวทำงานได้ 1 คน แต่ไม่เกิน 5 คน โดยพิจารณาจากเอกสารหลักฐานแบบรายการแสดงการ ส่งเงินสมทบกองทุนประกันสังคม

(3.4) เป็นคนต่างด้าวที่มีรายได้และมีหน้าที่ชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประจำปีให้แก่รัฐบาลไทยตั้งแต่ 18,000 บาทขึ้นไป หรือได้ชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปีที่ ผ่านมาเป็นจำนวนตั้งแต่ 18,000 บาทขึ้นไป โดยพิจารณาจากเอกสารหลักฐานการชำระภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา

(3.5) เป็นคนต่างด้าวที่ทำงานในสถานประกอบการที่มีทุนชำระแล้วและทุน ประกอบธุรกิจเริ่มต้นไม่น้อยกว่า 2 ล้านบาท และทุก 2 ล้านบาทให้มีคนต่างด้าวทำงานได้ 1 คน ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 10 คน โดยพิจารณาจากเอกสารหลักฐานทุนชำระแล้วและทุนประกอบธุรกิจ ตลอดจนรายการเคลื่อนไหวเคลื่อนไหวทางบัญชีของธนาคารรวมทั้งงบการเงินของปีที่ผ่าน มา ประกอบการพิจารณด้วย ทั้งนี้หลักเกณฑ์การอนุญาตประกอบธุรกิจจะพิจารณาให้เป็นรายกรณี การเปรียบเทียบในประเด็นสิทธิประโยชน์ด้านการนำคนต่างด้าวเข้าประเทศ กับประเทศ ในกลุ่มอาเซียน การเปรียบเทียบพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 กับกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนของประเทศในกลุ่มอาเซียน ในประเด็นสิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุน (Investment Incentive) เกี่ยวกับการนำคนต่างด้าวเข้าประเทศ

หากพิจารณามาตรา 14 ตามพระราชบัญญัตินี้ ทุนจดทะเบียนกับการประกอบธุรกิจ ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 สืบเนื่องจากในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง จึงต้องพึ่งพาเงินกู้จากกองทุนการเงินระหว่าง ประเทศ หรือ IMF ส่งผลให้ประเทศไทยยื่นหนังสือแสดงเจตจำนงกับกองทุนการเงินระหว่าง ประเทศ และแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ประกอบกับการที่ ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2535 ตามพันธกรณีใน ข้อตกลงการค้าหลายฝ่ายขององค์การการค้าโลกหลายฉบับที่จะต้องเปิดเสรีทางการค้า รวมทั้งเปิด

เสรีทางการค้าภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการตามพันธกรณีของสนธิสัญญาระหว่างประเทศ จึงเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ไทยต้องเปิดเสรีให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้ ทั้งนี้ประเทศไทยได้ดำเนินการยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 281 และประกาศใช้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่าง พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นการเปิดเสรีเพื่อให้คนต่างด้าวนั้นเข้าสู่ตลาดการค้าในประเทศไทยได้ง่ายกว่าเดิม ในขณะที่ประเทศไทยอยู่ในสถานะเศรษฐกิจตกต่ำจากวิกฤตเศรษฐกิจ และผู้ประกอบการค้าปลีกคนไทยขาดเงินทุนหมุนเวียนในกิจการเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องขายกิจการบางส่วนให้กับผู้ประกอบการค้าปลีกต่างด้าว เป็นเหตุให้ผู้ประกอบการค้าปลีกต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจค้าขายในประเทศไทยได้⁷

ผู้เขียนเห็นควรให้รัฐกำหนดทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวที่ใช้ในการเลือกประกอบธุรกิจในประเทศไทยให้มีความชัดเจนมากขึ้นและให้สอดคล้องกับการทำข้อตกลงกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้เป็นการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน ไม่แบ่งแยก รวมทั้งบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เช่น พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มีบทบัญญัติที่สามารถปรับใช้ได้ มาตรา 14 ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยการพิจารณากำหนดทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ เพื่อเพิ่มโอกาสสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจต่างด้าว เนื่องจากประเทศไทยต้องเปิดเขตเสรีทางการค้าด้านธุรกิจกับสมาชิกในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน รัฐบาลจึงควรกำหนดกรอบกติกาการประกอบธุรกิจกับคนต่างด้าวให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ชัดเจน โปร่งใสและสร้างคุณภาพให้กับสังคมได้อย่างยั่งยืน

4.2 วิเคราะห์ปัญหาธุรกิจบัญชีสาม ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่ควรมีการเปิดเสรีไว้ตามข้อตกลงในการค้าเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การที่คนต่างด้าวเข้ามาประกอบกิจการในประเทศไทยนั้น หากต้องการลงทุนประกอบกิจการในบัญชี 3 ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 จากสถิติดังกล่าวจึงมีการตีความว่าการลงทุนของนักลงทุนต่างด้าวลดลงค่อนข้างมาก เนื่องจากขั้นตอนขออนุญาตของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวนั้น ได้จำกัดขอบเขตอยู่แค่การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจที่สงวนไว้สำหรับคนไทยด้วยเหตุผลพิเศษด้านความมั่นคง การปกป้องศิลปวัฒนธรรมของชาติ และการคุ้มครองให้คนไทยสามารถประกอบธุรกิจที่ยังไม่พร้อมจะแข่งขันกับนักลงทุนต่างชาติเท่านั้น ไม่ใช่เป็นการพิจารณาส่งเสริมการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งเป็นพันธกิจของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือบีโอไอ

⁷ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2558). *การขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามบัญชีสาม กรณีนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทยหน่วยงานที่ให้บริการ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงพาณิชย์. หน้า 5.

ทั้งนี้ กฎหมายที่จำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจบางประเภทของคนต่างด้าวนั้น ได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่งออกมาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้เหมือนคนไทย ยกเว้นธุรกิจที่อยู่ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ ซึ่งมี 3 ประเภทด้วยกัน คือ บัญชี 1 กำหนดประเภทของธุรกิจที่กฎหมายห้ามเด็ดขาดไม่ให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจ เช่น ทำนา ทำไร่ บัญชีที่ 2 ประกอบด้วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณี และหัตถกรรมพื้นบ้าน มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งถ้าคนต่างด้าวมีความประสงค์จะเข้ามาประกอบธุรกิจจะต้องได้รับอนุญาตจากรมว.พาณิชย์ โดยมติดอนุมัติของคณะรัฐมนตรีก่อน

บัญชีสุดท้ายคือ บัญชี 3 คือธุรกิจที่คนไทยยังไม่พร้อมที่จะแข่งขันกับคนต่างด้าวซึ่งคนต่างด้าวที่จะเข้ามาประกอบธุรกิจในบัญชีนี้อาจจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเสียก่อน โดยการออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจ ซึ่งเป็นอุปสรรคที่จะให้คนต่างด้าวมาลงทุนประกอบธุรกิจ ทั้งนี้ การส่งเสริมการลงทุนหรือการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือบีโอไอ ควรออกใบอนุญาตให้เฉพาะในกรณีที่มีเหตุผลสมควรเท่านั้น

การออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบอาชีพที่สงวนไว้สำหรับคนไทยลดลงจึงอาจหมายความว่าคนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันกับนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งควรรีบแก้ไขปรับปรุงพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทย แทนที่จะใช้กฎหมายคุ้มครองความ “ไม่พร้อม” ที่จะแข่งขันต่อไปโดยไม่มีกำหนด ซึ่งควรวัดจากตัวเลขการส่งเสริมของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สาเหตุที่มีการนำ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวมาผูกกับการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในประเทศไทยนั้น เนื่องจากมีนักลงทุนต่างชาติที่ร่วมมือกับคนไทยจัดตั้งนิติบุคคลสัญชาติไทยที่ผิดกฎหมาย โดยให้คนไทยที่เป็นนอมินีถือหุ้นร้อยละ 50 แทนคนต่างด้าว เพื่อเข้ามาประกอบธุรกิจที่สงวนไว้สำหรับคนไทย โดยเฉพาะธุรกิจในบัญชีที่ 1 ที่ไม่สามารถขออนุญาตได้ เพราะเป็นการสงวนด้วยเหตุผลพิเศษไม่ให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจ เช่น การทำนาทำไร่ หรือการถือครองกรรมสิทธิ์ (Hold Ownership) ในที่ดิน เป็นต้น

แนวทางแก้ไขปัญหานอมินีคือจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนและรัดกุม เพื่อไม่ให้คนต่างด้าวใช้คนไทยถือหุ้นส่วนใหญ่แทนแต่สามารถควบคุมอำนาจการบริหารจัดการ (management) ไว้ ทั้ง ๆ ที่ถือหุ้นไม่ถึงร้อยละ 50 ซึ่งสามารถจะทำได้ โดยกำหนดนิยามคำว่าบุคคลสัญชาติไทยใหม่ให้รัดกุมขึ้นกว่าการกำหนดจากสัดส่วนการถือหุ้นเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ความพยายามแก้ไขปัญหานอมนี้อาจไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์จำนวนมากมหาศาลที่นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในธุรกิจสงวนผ่านระบบนอมนี้อีก ทั้งเป็นที่ทราบกันว่านักลงทุนต่างชาติเป็นเจ้าของโรงแรม อาคารสูงในกรุงเทพฯ และเมืองท่องเที่ยวใหญ่ ๆ มากมายหลายแห่ง วิธีการที่ถูกนำมาอ้างเมื่อจะมีการปรับปรุงกฎหมายฉบับนี้คือการโยกย้ายการแก้ไขกฎหมายจะกระทบต่อการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งอย่างที่รู้กันดีว่าพระราชบัญญัตินี้ได้นำมาบังคับมาเพื่อจำกัดสิทธิของนักลงทุนต่างชาติที่จะเข้ามาประกอบธุรกิจที่สงวนไว้สำหรับคนไทย นักลงทุนต่างด้าวจำนวนมากต้องการหลีกเลี่ยงกฎหมายเข้ามาประกอบธุรกิจที่พระราชบัญญัตินี้ได้ห้ามไว้ โดยปัจจุบันนักลงทุนไทย หรือธุรกิจไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นไปกว่าในอดีต และบางธุรกิจ ต้องนำเทคโนโลยีและโนว์ฮาว (Know How) จากต่างประเทศ โดยเฉพาะธุรกิจบริการที่มีความหลากหลาย ภาครัฐจึงควรลดประเภทธุรกิจสงวนทั้ง 3 บัญชีให้ทันกับความก้าวหน้าของเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยเฉพาะธุรกิจในบัญชีที่ 3 คงเหลือไว้เฉพาะธุรกิจที่จำเป็นเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ของคนไทยและประเทศไทย เท่านั้น

เนื่องจากปัจจุบันตามบัญชี 3 ท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว นั้นได้กำหนดให้จัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมกัน (Mutual Recognition Arrangements: MRAs) ด้านคุณสมบัติในสาขาวิชาชีพหลักเพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายนักวิชาชีพ หรือแรงงานเชี่ยวชาญ หรือผู้มีความสามารถพิเศษของอาเซียน ได้อย่างเสรี⁸ ด้านคุณสมบัติในสาขาอาชีพหลัก เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้าย นักวิชาชีพ แรงงานเชี่ยวชาญหรือผู้มีความสามารถพิเศษได้อย่างเสรี ข้อตกลงเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงาน ฝีมือไปทำงานในประเทศกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้อย่างเสรีได้กำหนดครอบคลุม 8 อาชีพ ให้สามารถเคลื่อนย้ายไปทำงานได้อย่างเสรี อันได้แก่อาชีพต่อไปนี้

- 1) อาชีพวิศวกร (Engineering Services)
- 2) อาชีพพยาบาล (Nursing Services)
- 3) อาชีพสถาปนิก (Architectural Services)
- 4) อาชีพการสำรวจ (Surveying Qualifications)
- 5) อาชีพนักบัญชี (Accountancy Services)
- 6) อาชีพทันตแพทย์ (Dental Practitioners)
- 7) อาชีพแพทย์ (Medical Practitioners)

⁸ กรมประชาสัมพันธ์. (2558). *8 อาชีพที่สามารถทำงานได้อย่างเสรีใน 10 ประเทศอาเซียน*. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์. หน้า 1-3.

8) อาชีพการบริการ/การท่องเที่ยว (Tourism)

เมื่อเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวพ.บ.ในบัญชี 3 ทำพระราชบัญญัติ จึงเห็นได้ว่าปัจจุบันพระราชบัญญัตินี้ควรจะมีการปรับปรุง แก้ไข ในส่วนของธุรกิจให้ทันสมัยกับปัจจุบันเพื่อเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจเพิ่มมากขึ้น

พิจารณาแล้วเห็นว่าพระราชบัญญัตินี้เป็นอุปสรรคในการลงทุน ทั้งนี้บางธุรกิจไม่มีความจำเป็นที่จะสงวนธุรกิจประเภทใด แต่เพื่อรักษาความมั่นคงของชาติและผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ของประเทศ เช่น ชาวนา ชาวไร่ แล้ว จึงควรจะมีการสงวนไว้

หากพิจารณาบัญชี 3 ตามบัญชีทำพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยกฎหมายดังกล่าวอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้ยกเว้นธุรกิจที่อยู่ในบัญชีทำพระราชบัญญัติ ซึ่งห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจ หรือต้องดำเนินการตามเงื่อนไขก่อน จึงจะประกอบธุรกิจได้

ในส่วนของข้อกำหนดประเภทธุรกิจที่ห้ามคนต่างด้าวประกอบกิจการ บัญชีทำพระราชบัญญัติแบ่งเป็น 3 บัญชีย่อย ดังนี้ บัญชีหนึ่ง ธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษ บัญชีสอง ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศ ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ทัศนกรรมพื้นบ้าน หรือธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และบัญชีสาม ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ทั้งนี้ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติ กำหนดห้ามคนต่างด้าวประกอบกิจการที่กำหนดไว้ในบัญชีหนึ่ง ขณะที่การประกอบกิจการที่กำหนดไว้ในบัญชีสองและบัญชีสาม คนต่างด้าวที่ต้องการประกอบกิจการต้องได้รับอนุญาต จึงจะประกอบกิจการได้

จากสาเหตุดังกล่าว นักลงทุนต่างชาติจึงสามารถประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้อย่างเต็มที่ เช่น ใน “ภาคการผลิต” ซึ่งไม่ต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจ และไม่มีข้อกำหนดเรื่องสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติ เนื่องจากเป็นธุรกิจที่มีอยู่ในบัญชีทำพระราชบัญญัติ ต่างจาก “ภาคเกษตรกรรม” อันเป็นธุรกิจสงวนของบัญชีสาม ซึ่งห้ามคนต่างด้าว (Alien) เข้ามาประกอบธุรกิจแข่งขันกับประเทศไทย

ผู้เขียนเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจึงมีความจำเป็น เช่นเดียวกันกับการปรับปรุงกฎกติกาในรายสาขาของภาคบริการภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อ

ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขัน รวมไปถึงการทบทวนนโยบายการลงทุนที่เน้นส่งเสริมเฉพาะภาคการผลิตเพียงด้านเดียวซึ่งเป็นที่ต้องทำควบคู่กันไป⁹

การปรับปรุงบัญชีธุรกิจที่ควบคุมตาม พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542¹⁰ ที่มีการแก้ไขเฉพาะในบัญชี 3 นั้น เนื่องจากธุรกิจในบัญชี 1 และบัญชี 2 มีผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยและทรัพยากรของประเทศจึงจำเป็นต้องควบคุมอย่างเข้มงวดเหมือนเดิม ส่วนธุรกิจ ในบัญชีสามมีความจำเป็นต้องปรับปรุง เนื่องจากในหลายธุรกิจมีกฎหมายหรือหน่วยงานที่ควบคุม การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวอยู่แล้ว จึงต้องยกเลิกการควบคุมตาม พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและในบางธุรกิจมีความจำเป็นต้องควบคุมให้ เข้มงวดมากขึ้น ซึ่งได้แก่ธุรกิจประเภทเกษตรกรรม ซึ่งเป็นธุรกิจที่ผู้ประกอบการที่เป็นชาวนา ชาวประมงของไทยมี ผลกระทบเป็นอย่างมากเนื่องจากขาดความสามารถในการแข่งขัน

ดังนั้นการแก้ไขปรับปรุงบัญชีแนบท้ายดังกล่าวจะส่งผลให้การบังคับใช้ (Enforcement) กฎหมายในรายธุรกิจมีความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงมากขึ้น และมีความชัดเจนในการควบคุมดูแลโดยตัว บทกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ แต่ทั้งนี้ควรจะมีนโยบาย การเปิดเสรีด้าน การค้าบริการและการลงทุนมากขึ้น โดยการยกเลิกบัญชีแนบท้ายบัญชีที่ 3 เนื่องจาก ในปัจจุบัน ปรากฏว่ามีผู้ประกอบการไทยรายใหญ่ผูกขาดตลาดในหลายธุรกิจตามบัญชีแนบท้ายดังกล่าว จึง ควรส่งเสริมให้มีการเปิดเสรีมากขึ้นเพื่อเพิ่มการแข่งขันของตลาดในประเทศ ซึ่งสุดท้ายแล้ว ผลประโยชน์ก็จะตกอยู่กับผู้ประกอบการไทยเองในการที่จะได้พัฒนาศักยภาพของตนในการแข่งขัน ขณะเดียวกันผู้บริโภคก็จะได้มีทางเลือกมากขึ้นในการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและ ราคาที่เหมาะสมมากขึ้น อีกทั้งยังเป็น โอกาสที่ประเทศไทยจะได้รับความรู้ความเชี่ยวชาญใน เทคโนโลยีการผลิตสินค้าและบริการจากผู้ประกอบการต่างชาติที่เข้ามาลงทุน เพื่อรองรับ ภาวะการแข่งขันในตลาดโลกที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว¹¹

อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องสงวนอาชีพที่เกี่ยวกับเกษตรกรรม การประมง และอาชีพที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรของประเทศไว้ให้สำหรับคนไทยเท่านั้น อาชีพดังกล่าวยังคงเป็นธุรกิจที่คนไทยยังไม่พร้อมที่จะแข่งขันกับคนต่างด้าว ซึ่งเข้าหลักตาม กฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ข้อ 1. (9) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้แน่ใจว่า ในภูมิภาคมีการ

⁹ อิศร์กุล อุณหเกตุ. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 2. หน้า 2.

¹⁰ ภูษิตมา ศิริสม. (2559). *บทความเกร็ดความรู้เกี่ยวกับอาเซียน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานประชาสัมพันธ์. หน้า 17

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 112.

คุ้มครองสภาพแวดล้อม ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และ
คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน